Професійний стандарт

САДІВНИК

(дата внесення до Реєстру кваліфікацій)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Розробником Українським науково-дослідним інститутом продуктивності агропромислового комплексу
Наказ від __ _____ року №

Професійний стандарт розроблено та затверджено згідно з вимогами статті 4^2 Кодексу законів про працю України на підставі:

- висновку Національного агентства кваліфікацій № (відповідно до протоколу № від 2025 року) про дотримання під час підготовки проєкту професійного стандарту вимог Порядку розроблення, введення в дію та перегляду професійних стандартів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 31.05.2017 р. № 373

- висновку Професійної спілки працівників агропромислового комплексу України щодо погодження проєкту професійного стандарту «Садівник» від __ _____ 2026 року №

І. Назва професійного стандарту

Садівник.

ІІ. Загальні відомості про професійний стандарт

1. Мета діяльності за професією

Догляд за садовими рослинами у виробничих насадженнях, кущами, деревами. Формування цілісної структури саду, висаджуючи та вирощуючи кущі, дерева, що вже є, і доглядаючи за ними впродовж експлуатації, а також захищати плодово-ягідні насадження від хвороб і шкідників та впливу абіотичних чинників. Регулювати режим живлення рослин використовуючи сидерати, органічні та мінеральні добрива, а також регулятори росту; підтримувати водний баланс ґрунту в межах кореневої системи; раціонально обробляти та утримувати ґрунти; пересаджувати та розмножувати рослини, як генеративним так і вегетативним способом (щеплення, окулірування тощо). Створення, збереження, відновлення та раціональне використання плодово-ягідних насаджень з метою забезпечення населення цінними високовітамінними продуктами харчування.

2. Назва виду (видів) економічної діяльності, секції, розділу, групи, класу економічної діяльності та їх код згідно з Національним класифікатором України ДК 009:2010 «Класифікація видів економічної діяльності»

Секція А	Сільське господарство, лісове господарство та рибне господарство	**Розділ 01**	Сільське господарство, мисливство та надання пов'язаних із ними послуг	**Група** 01.2	Вирощування багаторічних культур	**Клас** 01.22	Вирощування тропічних і субтропічних фруктів
						Клас 01.23	Вирощування цитрусових
						Клас 01.24	Вирощування зерняткових і кісточкових фруктів
						Клас 01.25	Вирощування ягід, горіхів та інших фруктів
						Клас 01.28	Вирощування пряних, ароматичних і лікарських культур
				Група 01.3	Відтворення рослин	**Клас** 01.30	Відтворення рослин
				Група 01.5	Змішане сільське господарство	**Клас** 01.50	Змішане сільське господарство
				Група 01.6	Допоміжна діяльність у сільському господарстві та після-урожайна діяльність	**Клас** 01.61	Допоміжна діяльність у рослинництві
						Клас 01.63	Післяурожайна діяльність
						Клас 01.64	Оброблення насіння для відтворення

3. Назва (назви) професії (професій) та код (коди) підкласу (підкласів) (групи) професії згідно з Національним класифікатором України ДК 003:2010 «Класифікатор професій»

Садівник 6112.

4. Професійна (професійні) кваліфікація (кваліфікації), її (їх) рівень згідно з Національною рамкою кваліфікацій

Садівник І-го рівня професійної кваліфікації (3-4-й кваліфікаційний розряд), 4-й рівень НРК.

Садівник ІІ-го рівня професійної кваліфікації (5-й кваліфікаційний розряд), 4-й рівень НРК.

5. Назва (назви) документа (документів), що підтверджує (підтверджують) професійну кваліфікацію особи

Документи :

- сертифікат про присвоєння/підтвердження професійної або часткової професійної кваліфікації
- сертифікат про визнання професійної або часткової професійної кваліфікації (щодо професійних кваліфікацій, здобутих у інших країнах);
- диплом кваліфікованого робітника за професією «Садівник» з додатком до диплома кваліфікованого робітника
- свідоцтво про присвоєння (підвищення) робітничої кваліфікації за професією «Садівник» з додатком до свідоцтва про присвоєння (підвищення) робітничої кваліфікації.

ІІІ. Здобуття професійної кваліфікації та професійний розвиток

1. Здобуття професійної кваліфікації

Назва професійної та/або часткової професійної кваліфікації	**Суб'єкти, уповноважені законодавством на присвоєння/підтвердження та визнання професійних кваліфікацій**	
	Кваліфікаційні центри	**Суб'єкти освітньої діяльності**
Садівник І-го рівня професійної кваліфікації (3-4-й кваліфікаційний розряд)	Наявна робітнича професія, стаж роботи на виробництві не менше 1-го року	Повна загальна середня освіта та професійна (професійно-технічна) освіта, або повна загальна середня освіта та професійна підготовка на виробництві, без стажу роботи.
Садівник ІІ-го рівня професійної кваліфікації (5-й кваліфікаційний розряд)	Наявна робітнича професія, стаж роботи за технологічно суміжною професією 4-го розряду – не менше 1-го року	Професійна (професійно-технічна) освіта. Підвищення кваліфікації

2. Професійний розвиток

1) з присвоєнням наступної професійної кваліфікації

а) підвищення кваліфікації згідно з вимогами законодавства не рідше ніж один раз на п’ять років з метою:

- підтримання наявної професійної кваліфікації в межах професії;
- набуття компетентности для виконання робіт з новими обладнанням, виробами, матеріалами, засобами механізації й автоматизації, у межах оновлених технологічних процесів, з дотриманням правил, нормативно-правових актів і вимог безпечної експлуатації обладнання та умов організації праці.

IV. Абревіатура, скорочення

ЗІЗ	Засоби індивідуального захисту
ПОР	План організації робіт
ПВР	Проєкт виконання робіт
Інструкція 1	Інструкція з охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту
ДБН	Державні будівельні норми
ЗЗР	Захисні засоби рослин

V. Опис трудових функцій

Трудові функції	Компетентності	Результати навчання			
		Знання	**Уміння/навички**	**Комунікація**	**Відповідальність і автономія**
А. Підготовка робочого місця	**А1.** Здатність організовувати безпечне робоче місце на відкритому просторі та у приміщенні.	**А1.З1.** Правила пожежної безпеки **А1.З.2;** ДБН, Санітарні норми і правила;	**А1.У1.** Визначити й підготувати ділянку для роботи відповідно до завдання **А1.У2.** Раціонально розташовувати інструменти, матеріали та тару, щоб забезпечити безпечний і зручний доступ **А1.У3.** Оцінювати технічний стан ручного інструменту **А1.У4**. Виконувати заточування та дрібний ремонт інструментів **А1.У5.** Використовувати й обслуговувати засоби поливу, перевіряти їх технічний стан **А1.У6.** Використовувати засоби індивідуального захисту **А1.У7.** Оцінювати потенційні ризики робочої зони - нерівний рельєф, гострі предмети, алергенні рослини, несприятливі погодні умови	**А1.К1.** Доповідати керівництву (завідувачу виробництва , бригадиру) щодо готовності робочого місця до роботи.	**А1.В1.** Забезпечити готовність робочого місця для виконання запланованих робіт. **А1.В2.** Перевіряти наявність та належний стан предметів та засобів праці, засобів індивідуального захисту.
	Предмети та засоби праці: стіл, верстат, ручний інструмент: лопати (штикова, совкова), бури, граблі (металеві, віялові), сапи, мотики, культиватори ручні. секатори (звичайні, дволезові, для товстих гілок, для проріджування зав'язі), кущорізи, ножиці садові. пилки садові, сучкорізи, ножі щеплення, садові ножі, кельми та совочки для робіт у розсадниках; обладнання та техніка: газо4нокосарки (електричні, бензинові). тример або мотокоса, повітродувки та садові пилососи, бензопили, кущорізи, електричні або бензинові, садові косарки та подрібнювачі гілок, міні-культиватори або мотоблоки, теплиці, парники, стелаж; матеріали для поливу: шланги, розпилювачі, насадки, лійки, форсунки, змішувачі добрив, системи крапельного зрошення, системи автоматичного поливу та фертигації, туманоутворювачі, ємності для води				

Трудові функції	Компетентності	Результати навчання			
		Знання	Уміння/навички	Комунікація	Відповідальність
Б. Підготовка насаджень до зимового періоду	**Б1.** Здатність проводити підготовку насаджень до зимового періоду	**А1.З1.** **А1.З2.** **Б1.З1.** Нормативні документи за професією (інструкції, стандарти тощо)	**Б1.У1.** Проводити очищення території **Б1У2.** Проводити Підготовку ґрунту. **Б1.У3.** Проводити догляд за системами поливу **Б1.У4** Проводити захист штамбів і кореневої системи	**Б1.К1.** Отримувати завдання на виконання робіт від менеджера, агронома, уповноваженого представника адміністрації підприємства. **Б1.К2.** Узгодження змісту та обсягів робіт з клієнтами та замовниками (власниками ділянок. Представниками ЖКГ, ОСББ, комунальних служб), здавати виконані роботи.	**Б1.1.** Дотримуватись правил користування ручним садовим інвентарем під час виконання найпростіших робіт у плодорозсадниках та садах.
	Предмети та засоби праці: засоби пересаджування та догляду: горщики, контейнери, касети, підпори для рослин, шпагати, кліпси, садова тасьма, стрічка для щеплення, мішки для збирання зелених відходів, сітки для захисту рослин; засоби вимірювання та контролю: рулетка, маркери, кілочки, термометри, ґрунтові термометри, pH-метр, вимірювач вологості ґрунту (тензіометр), лінійки, садові маркери для рослин				

Трудові функції	Компетентності	Результати навчання			
		Знання	**Уміння/навички**	**Комунікація**	**Відповідальність і автономія**
В. Садіння саджанців, садивного матеріалу	**В1**. Здатність викопувати, висаджувати, саджанці, садивний матеріал	**В1.З1.** Знати види садивного матеріалу, їхні особливості та вимоги до садіння, методи садіння та підсадки: підготовка садивних лунок, схеми розташування рослин, вимоги щодо збереження життєздатності садив-ного матеріалу різного типу під час зберігання транспортування та садіння. Схеми садіння, принципи обробки рослин, основи захисту садівництва та роботу з ЗЗР. **В1З2.** Основи ґрунтознавства та оцінка готовності ґрунту **В1.З3.**Знати особливості використання гідробура для садіння саджанців	**В1.У1.** Садити плодові та ягідні рослини, підщепи, живці, саджанці, розсаду суниці. **В1.У2.** Проводити роботи з садивним матеріалом застосовувати оптимальні способи розмноження рослин, виконувати їх обробку та використовувати засоби захисту рослин або дотримуючись іншої встановленої технології захисту рослин від хвороб та шкідників та підвищення зимостійкості, **В1.У3.** Використовувати садівничий інвентар та просте механізоване обладнання згідно до встановленого порядку	**В1.К1.** Надання звіту керівнику про виконану роботу. **В1.К2.** Комунікація з колегами для узгодження темпів та якості робіт у бригаді. щодо схем садіння, догляду за рослинами, та застосування засобів захисту рослин. **В1.К3.** Повідомлення керівництву про виявлені дефекти садивного матеріалу або проблеми з ґрунтом	**В1.В1.** Забезпечувати дотримання правил користування ручним садовим інвентарем під час виконання робіт **В1.В2.** Дотримуватися технології садіння та збереження садивного матеріалу під час роботи. Дотримання схем садіння, відповідна обробка рослин, безпечне й обґрунтоване застосування засобів захисту рослин **В1.В3.** Забезпечувати дотримання норм охорони праці, техніки безпеки, екологічні вимоги.
	Предмети та засоби праці: рукавиці, робочий одяг і взуття, захисні окуляри (при роботі з інструментами), захист від сонця та дощу (за ~~умов~~ роботи на відкритій території), ручний садівничий інвентар (лопати, сапи, кілки, секатори, бур), засоби поливу, інструменти для підготовки й ущільнення ґрунту, інвентар для транспортування саджанців, ЗІЗ.				

Трудові функції	Компетентності	Результати навчання			
		Знання	Уміння/навички	Комунікація	Відповідальність і автономія
Г. Обслуговування машин та ліній для товарної обробки плодів	**Г1.** Здатність працювати з машинами та виробничими лініями для миття, сортування, калібрування, пакування й іншої товарної обробки плодів **Г2.** Здатність проводити сортування, калібрування, діагональне, шарове і пряморядне укладання плодів	**Г1.З1.** Типи машин і ліній, що застосовуються для товарної обробки плодів (мийні установки, сортувальні столи, калібратори, пакувальні столи і лінії, транспортні конвеєри) **Г2.З1.** Основи технології товарної обробки: миття, сушіння, сортування, калібрування, пакування, маркування, нормативи якості плодів, вимоги до сортності, калібру та товарного вигляду **Г2.З2.** Правила безпечної експлуатації механізмів та електрообладнання. правила догляду, очищення, змащування та підготовки обладнання до роботи	**Г1.У1.** Підготовлювати машини та виробничі лінії до роботи: огляд, очищення, регулювання, уміти запускати та зупиняти обладнання відповідно до інструкцій **Г2.У1.** Контролювати робочий процес та виявляти відхилення (нерівномірне подавання плодів, шум, вібрація, неправильна робота механізмів) **Г2.У2.** Стежити за якістю товарної обробки — відповідність калібру, ступеня очистки, відсутність механічних пошкоджень	**Г1.К1.** Взаємодія з механіком, бригадиром або завідувачем виробництва щодо роботи та технічного стану обладнання **Г2.К1.** Інформування керівництва про нестандартні ситуації, несправності або ризики	**Г1.В1.** Забезпечувати своєчасну передачу інформації про несправності, відхилення у якості обробки чи збоїв в роботі лінії
	Предмети та знаряддя праці: машини, лінії та пристрої для миття, сортування, калібрування й пакування плодів; конвеєри; пакувальні столи та пристрої; ручний слюсарний інструмент; обладнання для санітарної обробки; ЗІЗ, плоди, вода, пакувальні матеріали, миючі та дезінфікуючі засоби, технічна документація				

Трудові функції	Компетентності	Результати навчання			
		Знання	Уміння/навички	Комунікація	Відповідальність і автономія
Д. Оброблення пестицидами й агрохімікатами	**Д1.** Здатність здійснювати підготування, дозування та застосування пестицидів, добрив меліорантів, регуляторів росту відповідно до агротехнологічних вимог **Д2.** Здатність проводити захисні заходи на плодово-ягідних, горіхоплідних, декоративних культурах із дотриманням екологічних і санітарних норм. **Д3.** Здатність оцінювати стан рослин, ґрунту та визначати потребу в добривах і захисних препаратах, розуміння основ інтегрованого захисту рослин (ІЗР) та принципів екологічності	**Д1.З1.** Методи та норми внесення агрохімікатів, допустимі концентрації та строки застосування, правила роботи з отрутохімікатами, засобами індивідуального захисту (ЗІЗ) та вимоги безпеки, будова та принципи роботи обприскувачів, дозуючих систем і техніки для внесення препаратів. **Д2.З1.** Систему заходів захисту від шкідників та хвороб плодово-ягідних та інших садових культур, календар робіт у саду **Д3.З1.** Прогресивні методи застосування мінеральних і органічних добрив; методи визначення потреби рослин в елементах живлення,	**Д1.У1.** Готувати робочі розчини, дозувати та змішувати засоби захисту рослин, обслуговувати обладнання для внесення ЗЗР і добрив згідно прийнятих норм **Д2.У1.** Проводити обробку від хвороб і шкідників, профілактичні й лікувальні обробки з урахуванням фенофаз розвитку рослин **Д3.У1.** Контролювати норми витрати робочих розчинів та рівномірність покриття рослин, здійснювати моніторинг ефективності проведених обробок	**Д1.К1.** Повідомляти керівництву про виявлені проблеми (спалахи шкідників, хвороби, необхідність повторної обробки) **Д2.К1.** За дорученням керівництва пояснювати колегам правила безпечної роботи з препаратами, за потреби здійснювати інструктаж. **Д3.К1.** Взаємодіяти з агрономами, робітниками або майстрами щодо планування обробок	**Д1.В1.** Забезпечувати правильність підготовки та безпечне застосування хімічних засобів **Д2.В1.** Забезпечувати ведення записів в журналах обробок, передавати якісну та точну інформацію про виконані роботи **Д3.В1.** Забезпечувати справний стан обладнання, спецодягу та засобів індивідуального захисту

	Д4. Компетентність у веденні документації щодо обробітку, норм внесення, термінів безпечного очікування	**Д4.З1.** Правил ведення документації з обробітку, норм внесення засобів захисту рослин та контролю термінів безпечного очікування.	**Д4.У1.** Дотримуватися технологічної дисципліни, правил безпеки та використовувати ЗІЗ згідно встановленого порядку	**Д4.К1.** Взаємодіяти з колегами з питань охорони праці та техніки безпеки	**Д4.В1.** Забезпечувати дотримання правил охорони праці та техніки безпеки
	Предмети та знаряддя праці: захисний костюм або комбінезон, рукавички хімічно стійкі, маска або респіратор, захисні окуляри або щиток, гумові чоботи, ручні обприскувачі (наплічні, ранцеві), моторизовані обприскувачі (бензинові, електричні), візкові та причіпні обприскувачі для садів, дозатори та мірні ємності для приготування робочих розчинів, лопати, граблі, сапи для підготовки ґрунту під внесення добрив, мотики, ручні культиватори, садові інструменти для оброблення пристовбурних смуг, ваги, мірні циліндри та стакани для точного дозування препаратів, ємності для змішування та тимчасового зберігання робочих розчинів, контейнери для зберігання залишків хімікатів, інструменти для очищення і обслуговування обприскувачів				

Трудові функції	Компетентності	Результати навчання			
		Знання	**Уміння/навички**	**Комунікація**	**Відповідальність і автономія**
Е. Виконання обрізування і заготівлі живців та іншого вихідного матеріалу	**Е1.** Здатність визначати стан рослин та потребу в обрізуванні чи заготівлі живців та іншого вихідного матеріалу **Е2.** Здатність виконувати сезонне, санітарне, формувальне та омолоджувальне обрізування **Е3.** Здатність заготовляти живці та інші види садивного матеріалу **Е4.** Здатність застосовувати ручний та механізований інструмент відповідно до вимог безпеки.	**Е1.З1.** Ознаки хвороб, пошкоджень і правильні способи їх усунення. **Е2.З1.** Принципи, терміни та технології різних видів обрізування (санітарного, формувального, омолоджувального) **Е3.З1.** Способи заготівлі та зберігання живців, та садивного матеріалу. **Е4.З1.** Правила догляду за робочими інструментом (дезінфекція, змащування, зберігання)	**Е1.У1.** Виконувати необхідний вид обрізування згідно правил з урахуванням виду рослини, віку та конструкції насадження **Е2.У1.** Проводити обрізування (санітарне, формувальне та омолоджувальне) **Е3.У1.** Заготовляти живці, правильно їх маркувати, сортувати та зберігати **Е4.У1.** Визначати необхідні інструменти для конкрет-ного виду робіт та проводити дезінфекцію інструментів для запобігання поширенню хвороб	**Е1.К1.** Передавати інформацію щодо стану насаджень, виявлених хвороб або пошкоджень. **Е2.К1.** Взаємодіяти з керівником робіт для уточнення обсягів і пріоритетів завдань **Е3.К1.** Узгоджувати графіки робіт з іншими працівниками (у т.ч. агрономами, робітниками зеленої зони). **Е4.К1.** Передавати інформацію щодо справності робочих інструментів	**Е1.В1.** Забезпечувати якість виконаного обрізування та збереження життєздатності рослин **Е2.В1.** Забезпечувати якість різних видів обрізування (санітарне, формувальне та омолоджувальне) **Е3.У1.** Дотримуватись способів маркування, сортування та зберігання живців та сидивного матеріалу **Е41.В1.** Забезпечувати дотримання правил безпеки та правильне використання інструментів
	Предмети та засоби праці: секатори (садові, професійні), сучкорізи (телескопічні, важільні), пилки садові ручні, ножиці ножі садові, окулірувальні для щеплення, електричні та акумуляторні ножиці, акумуляторні садові пилки, електроінструмент для обрізки (за потреби), драбини, телескопічні штанги, ємності для збирання обрізаного матеріалу, ящики, контейнери, мішки для заготівлі живців, засоби дезінфекції інструментів, маркериетикетки для маркування матеріалу, засоби індивідуального захисту (рукавиці, каска, окуляри, взуття), страхувальні засоби для роботи на висоті				

Трудові функції	Компетентності	Результати навчання			
		Знання	Уміння/навички	Комунікація	Відповідальність і автономія
Є. Збирає урожай з плодових, ягідних та горіхоплідних культур	**Є1.** Здатність знімання плодів з дерев зерняткових, кісточкових та горіхоплідних культур, збирання ягід	**Є1.З1.** Знати особливості зерняткових, кісточкових, ,горіхоплідних і ягідних культур, ознаки стиглості плодів, правила та строки їх збирання, способи обережного знімання без пошкоджень, **Є2.**З1. Вимоги до сортування, зберігання **Є1.З2.** Техніку безпеки під час роботи	**Є1. У1.** Визначати стиглість плодів і ягід, правильно та обережно знімати їх без пошкоджень **Є2.З1.** Сортувати та укладати продукцію в тару відповідно до вимог якості **Є1.З1.** Користуватися драбинами і плодознімачі, платформами для збирання плодів й дотримуватися правил охорони праці.	**Є1.К1.** Ефективно спілкуватися з керівником і членами бригади. узгоджувати послідовність робіт **Є2.К1.** Повідомляти про виявлені пошкодження чи нестачі та дотримуватися норм професійної етики в колективі	**Є1.В1.** Відповідальність за своєчасне і якісне збирання плодів та ягід **Є2.В1.** Дотримання правил охорони праці та збереження продукції,
	Предмети та засоби праці: драбини, плодознімачі, платформами для збирання плодів, секатори (для зрізання плодів і гілок), підйомники (у великих господарствах), кошики, відра, ящики для плодів, контейнери та тара для ягід і горіхів, піддони, рукавички, спецодяг, захисне взуття				

Трудові функції	Компетентності	Результати навчання			
		Знання	Уміння/навички	Комунікація	Відповідальність і автономія
Ж. Професійний розвиток	**Ж1.** Здатність дотримуватись засад безперервного професійного розвитку	**Ж1.З1.** Вимоги чинної нормативно-правової бази щодо безперервного професійного розвитку **Ж1.З2.** Сучасна література за фахом	**Ж1. У1.** Проходити курси тематичного удосконалення, стажування **Ж1.У2.** Вивчати спеціальну літературу, статті в журналах, джерела в інтернет-ресурсах **Ж1.У3.** Засвоювати нові знання та навички у роботі садівника	**Ж1.К1.** Взаємодіяти з профільними фахівцями з розвитку садівництва щодо результатів упровадження нових методів і технологій у галузі садівництва.	**Ж1.В1.** Самостійно або у взаємодії з колегами здійснювати збір та аналіз інформації про передові методи в галузі садівництва
	Предмети та засоби праці: Законодавча та нормативно-правова база; нормативно-методична, навчальна та фахова література; спеціальна література, робочий зошит, посібники; засоби зв’язку; мережа Інтернет, оснащене робоче місце; комп’ютерна та оргтехніка; сучасне ПЗ				

VI. Розподіл трудових функцій та компетентностей за професійними кваліфікаціями

(за потреби)

VII. Відомості про розроблення та затвердження професійного стандарту

1. Повне найменування розробника професійного стандарту

Український науково-дослідний інститут продуктивності агропромислового комплексу.

2. Назва та реквізити документа, яким затверджено професійний стандарт

Наказ від ____ _____ 2026 №_____

3. Реквізити висновку суб'єкта перевірки про дотримання вимог Порядку розроблення, введення в дію та перегляду професійних стандартів під час підготовки проєкту професійного стандарту

Висновок суб'єкта перевірки (СПО роботодавців/ Національного агентства кваліфікацій) від _____про дотримання під час підготовки проєкту професійного стандарту «Садівник» вимог Порядку розроблення, введення в дію та перегляду професійних стандартів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 31.05.2017 р. № 373.

4. Реквізити висновку репрезентативних всеукраїнських об'єднань професійних спілок на галузевому рівні про погодження проєкту професійного стандарту

Висновок Професійної спілки працівників агропромислового комплексу України від _____ 2026 № _____ щодо погодження проєкту професійного стандарту «Садівник»

VIII. Дата внесення професійного стандарту до Реєстру

_____

IX. Рекомендована дата перегляду професійного стандарту _____ 2026 року.